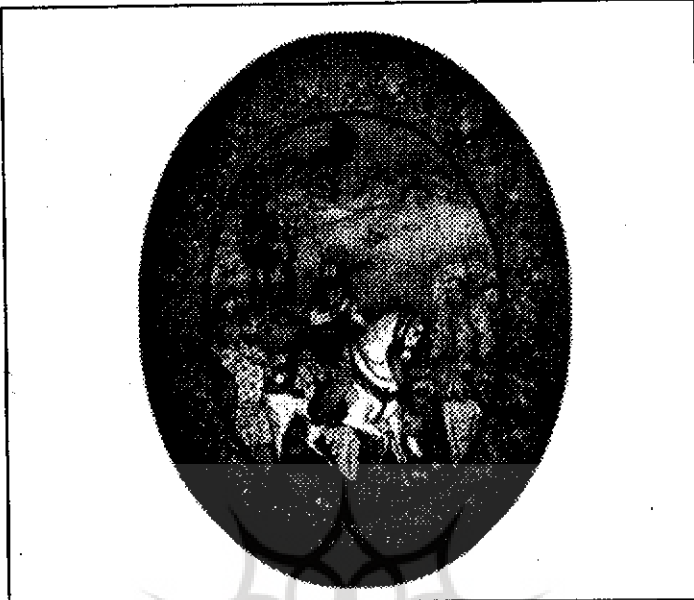

جان‌های جاویدان

پژوهشگر - سید محمود افتخاری

سال تلاش و کار در این عرصه به سال ۱۳۱۹ موفقی شد گواهینامه‌ی دوره عالی «هنرستان عالی هنرهای زیبای ایرانی» را نیز به دست آورد. در سال ۱۳۳۸ ارزش تحصیلات استاد نیک‌آیین در رشته‌ی هنرهای زیبا و در قسمت مینیاتور معادل لیسانس شناخته شد. خانم نیک‌آیین مینیاتور را در محضر استاد هادی تجویدی و تذهیب را در مکتب استاد علی درودی به خوبی فرا گرفته بود.

استاد نیک‌آیین از سال ۱۳۲۰ تا سال‌های پایانی ۱۳۴۰ شمسی در همان مرکز به تدریس درس مینیاتور پرداخت و آثار فراوانی خلق کرد. خانم نیره نیک‌آیین در سال ۱۳۶۸ شمسی بدرود حیات گفت. «روحش شاد» از آثار برجسته‌ی این هنرمند توانا که هم اکنون در موزه هنرهای ملی موجود است، تابلوی مینیاتور «کاه آهنگر و ضحاک» است که با تذهیب بسیار زیبایی به دست توانای این هنرمند به تصویر در آمده است. قواری است، به همین مناسبت حدود پنجاه اثر از استاد نیک‌آیین از طرف خانواده آن مرحوم به موزه هنرهای ملی ایران اهدا شود.

زنان هنرمندی چون زنده یادان: نیره نیک‌آیین، فخری عنقا، کلارا بکار و ... را به درجه‌ی استادی در هنر مینیاتور (نقاشی قدیمی) و تذهیب رسانید. کوشش و تلاش این سه بانوی هنرآفرین، حصار سنت‌ها و قیود دست و پاگیر اجتماعی را شکست و زمینه‌ی درخشش آنان را در بستر آموزش هنر ایرانی فراهم آورد. یاد و نام این رهروان هنر جاودانه باد. خانم نیره نیک‌آیین به سال ۱۲۷۸ شمسی در تهران به دنیا آمد. وی پس از گذراندن تحصیلات ابتدایی و سیکل (متوسطه) در سال ۱۳۱۲ شمسی به هنرستان بانوان تهران وابسته به مدرسه‌ی صنایع قدیمی (وزارت بازرگانی پیشه و هنر) راه یافته و به فراگیری خیاطی و نقاشی مینیاتور پرداخت.

نیک‌آیین در سال ۱۳۱۷ شمسی به اخذ گواهی‌نامه‌ی مینیاتور سازی با امضای استاد هادی تجویدی استاد مینیاتور استاد میرزا علی رودی (استاد تذهیب) نایل شد.

وی به علت عشق فراوان به نقاشی مینیاتور در همان سال ۱۳۱۷ به هنرستان عالی هنرهای ایرانی وارد شد و هنر مینیاتور را ادامه داد. پس از دو

برای بررسی سهم و قدر و تعیین میزان مشارکت زنان ایرانی در عرصه‌ی هنر به ویژه هنر نقاشی، نگاهی هر چند گذرا به شرایط اجتماعی و فرهنگی سال‌های ۱۳۰۰-۱۳۵۰ شمسی (نیم قرن اخیر) امری ضروری می‌باشد. ساختار سنتی و تربیتی جامعه در آن سال‌ها و مناسبات حاکم بر مراکز بسیار محدود و معدود آموزش هنر به گونه‌ای نبود که زنان به آسانی بتوانند حضور علنی و چشمگیر در فعالیت‌های گسترده اجتماعی به خصوص در زمینه‌های هنری پیدا کنند و دشواری‌های چند بعدی را برای دستیابی به اندیشه‌های هنری و بروز خلاقیت‌ها بر خود هموار سازند. در چنین اوضاع و احوالی ایجاد شرایط مطلوب و مناسب برای نقطه‌ی شروع، جسارت، ایستادگی و شور و شوق فراوانی را طلب می‌کرد. عشقی ناب و راستین که باید از عمق روح و جان آدمی ریشه می‌گرفت. در سال ۱۳۰۹ شمسی مدرسه‌ی صنایع قدیمی به ریاست شادروان حسین طاهرزاده بهزاد مقدمات ابتدایی را برای بانوان جهت فراگیری هنر مهیا ساخت.

